

Stráža v viharju

Izhaja vsak četrtek • Posamezna številka Din 1.50 • Polletna naročnina Din 15.—
Celoletna naročnina Din 30.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straže v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: M. Poštuvan
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva 5 • Tisk Jugoslovanske tiskarne (K. Čeč)

Ljubljana, 3. junija 1937

Leto III — Številka 30

Razgled po svetu | Za staro pravdo Slovencev

Spanija je dežela, ki po svoji posebni strukturi zahteva nad vse resnega študija. Njene prirodne lepote morejo pritegniti nase tisoče potnikov, bogatih in revnih; njeni naravni zakladi so magnet, ki vabi gospodarstvenike in kapital vsega sveta k intenzivnemu izkoriščanju; spoznavanje ureditve družabnega življenja z vsemi ekstremi je prava šola za sociologe. Toda, saj smo že brali mnoge potopise tudi pri nas, o mogočih grobih, ki so mnogo bolj bogati kot pri nas in o velikih posestvih, o ubogih revežih, ki so še mnogo bolj revni kot pri nas. O velikem sovrastvu med posameznimi stanovi, o spomenikih stare slave in moči, o kralju in republiki, o bikoborbah in podobno. Danes šele se zavedamo, da ta zemlja vendar ni tako daleč. Zdaj spoznavamo njen velik pomen.

Zato smo hoteli mimo posameznih potopisov, mimo priložnostnih člankov in knjig poiskati nekatere resne študije o tej zemlji, seveda iz one dobe pred revolucijo. Toda ugotovili smo, da Spanija za ves svet dolgo ni bila aktualna. Iskali smo po mnogih revijah in časopisih enakega značaja kot je »Straža«. Pa vse iskanje je bilo zastonj. Z izjemo malenkostnih opomb nikjer nič.

Zaverovani v svojo majhnost, smo bili majhni tudi v tem. Zato prepuščamo drugim, da obračajo tok zgodovine v svojo smer. Vedno znova dopuščamo katoličani, da ostanemo v tekmi zadnji. To dejstvo je tembolj graje vredno pri nas, kjer bi lahko katoličani popolnoma obvladovali javno mnenje, če bi se vedno pravočasno in pravilno orientirali.

Sele strašna vojska, morda celo strah, da se požar ne razširi in zajame tudi nas, sta nam približala to zemljo iz sanj. Kajti ena gotovost v vsem je brez dvoma ta, da se trenutno odločuje usoda vsega krščanskega sveta prav v Španiji. Tudi če si to še bolj prikrivamo, nam o tem priča vse naše občutje, ki se ni vzbudilo umetno, temveč popolnoma spontano in skoraj podzavestno. Zato res ni odveč in ni nekoristno vsako pisanje o tem. Celo več; trdimo, da je potrebno, da se tudi katoličani v tem slučaju točno opredelimo, ker je važno, da najhujšim sovražnikom Cerkve ne dajemo niti moralne opore. Pri tem moramo razčistiti predvsem dvoje vprašanj:

1. Vprašanje legitimnosti upora.

O tem so spregovorili dovolj jasno že mnogi bolj poklicani, zlasti angleški škofje, ki so imeli za svoje utemeljitve brez dvoma dovolj tehtnih dokazov. Pa tudi brez takih izjav je jasno, da španski rdeči režim ne more uživati zaščite božjih sankcij. Kajti oblast, ki ruši vsako naravno pravo in etiko, katere edini namen je bil z vsakim dejanjem rušiti ugled in oblast Cerkve, škodovati njenim ustanovam in odrekati celo samemu Bogu oblast nad človeškimi dušami, ne more vezati v vesti.

2. Verska vojska.

Vprašanje o verski vojski se postavlja pri nas brez dvoma z določenim namenom zlasti

»Bog je posadil vsakega človeka v določeno narodno občestvo,« in Bog je dal vsakemu narodu svojo zemljo. Ali je slovenska zemlja? Ali je slovenski narod? Včeraj je bila velika nedelja slovenske zemlje in slovenskega naroda. O tej slovenski zemlji in o tem slovenskem narodu je govorila bela Ljubljana, je govoril obmejni Maribor, so govorili Ptuj, Bled, Celje, Vrhnika, Novo mesto...

O tej slovenski zemlji in o tem slovenskem narodu so govorili kresovi po naših hribih, so pele neštete pesmi po vsej Sloveniji.

Nemški Goliat!

Danes vemo, da bo naša zemlja ostala slovenska, da bo naš narod živel kot slovenski narod.

Pred dvajsetimi leti tega nismo vedeli. Drugi so namreč rekli, da smo nepotrebni na svetu. Ko je voditelj našega naroda dr. Anton Korosec 30. maja 1917 pred nemškim Goliatom na Dunaju izjavil, da hočemo izpod njegove nadoblasti, da hočemo kot Slovenci sami sebe vladati, da hočemo živeti v skupnem domu s svojimi brati Hrvati in Srbi brez tuje nadvlade, se nam je nemški Goliat porogljivo in zaničljivo posmehoval! Mi, Slovenci, da bi njemu branili pot do Jadrana? Nikdar! Ta narodič pastirjev, kmetov, nemaničev? Nemški Goliat je govoril marca 1918 po ministru Seidlu na Dunaju: slovenske zemlje ne damo nikdar in nikoli iz rok! Kako tudi? Tisoč let grabimo kos za kosom slovenske zemlje! Leta 900 so bili Slovenci še ob Donavi v Nižji Avstriji. Potisnili smo jih na Severnik (Semering). Bili so v naslednjih stoletjih pri Mirci in ob Muri na severnem Stajerju. Potisnili smo jih v Korotan. Blažena Hema je iz Brež in Krke vladala v 11. stoletju slovenskemu Korotanu! A

v vsem protikatoliškem tisku v taki obliki, kakor da bi hoteli izzvati o njem plebiscit. In kot za tak plebiscit se ustvarja povsod na vse načine primerno mnenje. Skušaja se dokazati, da je vojska le nad nižjimi in višjimi sloji, da so zadnji in edini vzrok le neurejene ali slabo urejene politične in družabne razmere v Španiji. Tajinstveno prišepetavanje ubogemu delavcu o neskončnih cerkvenih posestvih, socialno čutečemu dijaku o odtujenosti visokega klera, lačnim o bogatih posameznikih v samostanih; rahel namig v beležkah o milijonih v škofovem stanovanju in opomba »kakor pri nas narede brez dvoma veliko delo. Z vzbujanjem strastnih instinktov v masi se ji vzame razsodnost in če tako obdelovanje traja dalj časa, ostane ne le prepričanje, da v Španiji ni verske vojske, temveč da je tudi drugod potrebno malo Španije. Ta vpliv podtalne propagande moramo posebej podčrtati; kajti le ta je mogel opraviti svoje delo v Španiji tako popolno, kakor to vidimo. Saj je že tako daleč, da Španci sami sebi uničujejo vse, od cesar bi

iztisnili smo jih od Krke, od Motnice, iz Tirolske, izpod visokega Kleka. Sponhajmerji so iz Št. Vida vladali Slovincem! A iztisnili smo jih iz Št. Vida, iz Gosposvetskega polja, iz Beljaka, iz Celovca! Gledali so že Karavanke pred seboj in odtod je hotel nemški Goliat korakati preko Bleda in Triglava in Krna v Soško dolino in na Jadran!

Slovenski David

Bili smo samo še seme izkrvavelega rodu! 25.000 slov. fantov in mož je bilo izkrvavelo na bojnih poljanah. Zakaj? Gledali smo, kako so milijoni mož in narodov podanikov Avstro-Ogrske bili prisiljeni se vojskovati, pod smrtno kaznijo, proti svoji volji v vrstah armade, ki naj hkrati ovekoveči njihovo lastno suženjstvo, tako je pisala v mirovni pogodbi antanta avstro-ogrskim mogotcem. Tedaj, ko so vladali nemški generali v Avstriji, ko so vojaški avditorji obsojali in streljali slovenske izdajalce, ko so sodniki vtepali nemško pravdo slovenski raji, tedaj je vstal iz skromnega kmečkega hrama na Murskem polju naš slovenski David in se odpravil na Dunaj! Bil je brez denarja, brez meča, brez portfelja.

A slovenska mati mu je govorila, da je Slovenec in da je greh in laž, če zataji svoj rod! Bil je mož odkritega obraza in lepe postave, sama cesarica ga je hotela videti!

V dunajskem parlamentu je bilo 500 poslancev iz 10 narodov. Govorili so velike in dolge govore, ki so napolnjevali cele foliante. V ta veliki zbor je zaklical naš narodni vodja: Slovenec sem, tako je mati djala, Slovenci hočemo svobodo in lastno državo in lastno pravdo. Zastavil je nemškemu Goliatu pot preko slovenske zemlje.

Sam cesar ga je hotel pregovoriti; toda odgovoril mu je: prepozno je.

sploh mogli živeti. In tuji vpliv je tudi privedel tako daleč, da divja v Španiji res verska vojska. Dokaze za to boste brali!

Strahotna in krvava vojska divja torej zavita v meglo mednarodnih intrig vedno hujše. Zdaj gre še za konec. Nasprotniki Cerkve bi slabo vršili svoj posel, če ne bi izbrali prav Španije za to veliko preizkušnjo, kjer se merijo sile dveh mogočnih taborov tega sveta. Pri večjem vplivu Cerkve na javno življenje v Španiji so bile brez dvoma nujne tudi večje napake, kajti človeška popolnost ni neomejena. So ljudje, ki jih take napake spravijo iz ravnotežja. Mnogi, ki so sicer spoznali Kristusov nauk v vsej njegovi polnosti in veličini, se dajo v takih slučajih zavesti, kajti tudi moč tega svetu je silna. Mi hočemo ostati trdni tudi tedaj, če bi take napake namesto dveh kanonikov ugotovila tudi dva kardinala. Saj se dobro zavedamo, da ne vodijo ljudje usode narodov, temveč nekdo, ki je nad njimi. Tudi nas moti v tej nesrečni vojski zaslepljena miselnost centralistov v nacionalnem taboru, a trdno zaupa-

Kdo bo izpel vso veličino, vse junaštvo, vso lepoto te njegove besede o slovenski svobodi?

So taki, ki še danes ne verjamejo, da je ta zemlja res slovenska in da bo ostala.

Nemški Goliat riše zemljevide, kjer sega nemška zemlja do Celja in do Trsta! Italijanski sosedi sanjajo o Trboveljskih rudnikih. — Madžarski mogotci ne morejo pozabiti »Slovenske krajine« ob Muri. Ni koticčka slovenske zemlje, ki bi ga ne pohlepel ta ali oni nepridiprav. Kdo od naših sosednih narodov nas ljubi?

Toda ne ustrašimo se! Zidani most, kjer se križajo ceste iz Dunaja in Pešte in Trsta in Zagreba in Ljubljane, je Bog postavil na slovensko zemljo. Jesenice, skozi katere vodijo ceste iz Švice in Monakovega in Gorice in Trsta in Beograda, je Bog dal nam Slovincem. Zeleni Stajer, ki se »cedi mleka, medu in vina« je naša zemlja. To Slovenijo, to veliko križišče cest iz štirih vetrov, ta vrata na toplo morje in na Balkan je Bog dal nam v posest in »sleherna celica našega organizma mora biti prepojena z železno voljo, da ostanemo za vsako ceno, za vsako žrtev svobodni in nikomur sužnji!« tako je dejal naš voditelj na nedeljskem taboru.

Na to slovensko zemljo je posadil Bog slovenskega človeka in »nihče, ki noče na svojo človeško, od Boga ustvarjeno podobo pljuniti in se ponižati na stališče brezpravne črede, ne more stati izven duhovnega in bojnega reda svojega naroda,« tako je zapisal naš voditelj.

Tako mogočno kot to zadnje majniško nedeljo 1937 slovenska misel že dolgo ni vzvalovala.

mo, da se bo to vprašanje po tolikih strašnih žrtvah lahko uredilo z božjo pomočjo.

V tem zaupanju nas utrjuje spomin na velikega Baska sv. Ignacija Loyolskega. Ali mar moremo brez njega zaključiti razmišljanje o Španiji? Kako silno nas prevzemajo vse stvari, vse malenkosti tega sveta, da nas mora šele oko privedi k misli nanj. Ali nam ni on simbol današnje vojske, neustrašeni borec za kraljestvo božje proti kraljestvu satanovemu? Ali ni že davno pred našim časom on postavil današnje fronte? In če je tako, tedaj so prišli prepozno vsi rdeči bojevnik, tedaj je brezumno vse nadaljnje prelivanje krvi. Mi verujemo, da se danes vrača v Španijo po vseh dolgih motnjah njegov veliki duh, ki ne pozna strahu pred telesno smrtjo, kadar gre za velike odločitve. Morda prav danes po preveliki množini prelite krvi prihaja nad Španijo poseben blagoslov, da bo ta čudovita zemlja rodila nove velikane, morda celo novega Ignacija, ki bodo vrgli svet iz tečajev, če bo treba, da ustvarijo res kraljestvo božje na njem.

Predavanje g. prof. Solarja

G. ravnatelj škofijske gimnazije v Sentvidu, dr. Anton Breznik je pisal dne 4. maja uredništvu »Straže v viharju« pismo, v katerem pravi med drugim: »Bolela me je krivica, ki ste jo storili dvakrat mojemu tovarišu prof. Solarju.« Tudi od drugod se je Straži isto očitilo. Straža je že enkrat izjavila, da ne mara nikomu delati krivico, in danes ji je končno dana možnost to stvar razčistiti. G. prof. dr. Jakob Solar je imel letos, dne 17. februarja, v Akademski zvezi predavanje o sodobni katoliški kulturi in poročevalec Straže je prinesel o tem predavanju v listu Straža v viharju sledeče poročilo:

»Predavatelj je zajel problem z zgodovinskega vidika, vendar se je pomudil tudi v sedanjosti. Obsodil je idejno kritiko, poudaril potrebo »duševne sproščenosti v najvišji meri, ugotovil, da je »svoboden, kdor dela iz polnosti prepričanja«, izjavil, da »katoličan ne more ustvariti nekatoliškega dela« in končal: »nestrpnost raznomislečnosti ljudi, ki hočejo isto, bi morala izginiti«. Gornji zaključki so tako splošni in so celo dvoumni, da bi bilo pač potrebno, baviti se z njimi podrobneje.«

V odgovor Straži je g. prof. Solar naslovil pismo Akademski zvezi, v katerem pravi, da je »poročilo v celoti in natančnosti neosnovano in kaže samo sovražno stališče, ki ga list zavzema proti nekaterim osebam in nekaterim krogom, ki ga zavzema apriorno za vsako ceno... Straža je svoj namen dosegla: Solarja je treba pokazati kot vir zmot in zmed; sredstva niso važna, namen je treba doseči.« G. prof. Solar je poslal svoje spisano predavanje AZ; uredništvo Straže pa ga žal ni moglo dobiti in ni moglo zavzeti nobenega stališča. Ker pride pismo z referatom prof. dr. Solarja v zapisnik AZ, je tudi stražarjem dostopno.

Po vpogledu v referat prof. Solarja smo ugotovili sledeče: V prvem zgodovinskem delu predavanja je prof. Solar poudarjal, da je Evropa zašla v 17. in 18. stoletju v smer naturalizma, ker se katoliki niso udeleževali z zadostno močjo katoliškega mišljenja. V drugem delu je navajal kot razloge, zakaj katoliki tudi danes zaostajajo, »počlovečenje« ali postrankarjenje katolicizma in vnašanje politične metode v kulturna vprašanja. Iz stavka »O avtonomiji posameznih področij je bilo že toliko pi-

sanega in govorjenega zadnja leta, da mi ni treba izgubljati besed,« je brzkone poročevalec »Straže v viharju« sklepal, da je profesor Solar obsodil idejno kritiko, o kateri drugod referent ne govori. Toda na tem mestu pomeni avtonomija samo to, da ima vsako področje duhovne kulture svoje lastne delovne metode in svoje kriterije presoje, ni je pa treba razumeti v tem smislu, kot bi bila n. pr. umetnost in literatura odtegnjena presoji po moralnih in teoloških kriterijah. Res pa je, da je beseda avtonomija dostikrat povzročala dvoumje.

V zaključnih izvajanjih pravi prof. Solar: »Služiti moramo kulturnemu delu s pravo kulturno vnmemo, v trdnem prepričanju, da vršimo hkrati važno versko delo. S tem pa še nikakor ni rečeno, da bodi naše kulturno delo tako podrejeno verskemu, da šele iz verske tendence in pomembnosti dobiva svojo vrednost. Ne, kulturi je treba služiti na njen način, a če si prepričan katoličan, ne moreš ustvarjati drugačnih del ko katoliških. Seveda se ti lahko pripeti nesreča, kakor v življenju kljub vsej verski prepričanosti grešiš, a s tem še ni rečeno, da ti je greh prepričanje.«

Mi bi to takole razumeli: Prepričani katoliki naj se udeležujejo na moč na kulturnem področju, in sicer ne z umetno unešeno versko tendenco, ampak po zakonih in pravilih, ki veljajo za tisto področje; pač pa bo katolik, ki iz pravega katoliškega prepričanja govori, piše, ustvarja, navadno taka dela ustvarjal, iz katerih se zrcali katoliška miselnost. Ta misel naj bi se bila bolj jasno izrazila. Kajti problem, ki nas danes zanima je ta-le: Ali se naj vse to, kar sicer prepričani in praktični katoliki pišejo, že s polnim zaupanjem sprejme kot zanesljivo katoliško? Možno je, da zaide tudi prepričan katoličan v umsko zmožo glede težjih verskih resnic; toda če je prepričan katolik, se bo podredil avtoriteti.

Predavanje se nam zdi tehtno, skrbno pripravljeno in v osnovi pravilno, je pa za onega, ki ga prvič sliši, nekoliko težko; prav lahko je možno, da kdo ne dobi celotnega pregleda o predavanju in da posamezne stavke napačno razume.

V luči teh pojasnil je bila sodba poročevalca v Straži: »Zaključki so tako splošni in celo dvoumni, da bi bilo pač potrebno, baviti se z njimi podrobneje«, preostra in vzbujajo nepotrebna sumničenja.

Prav iskreno smo hoteli vse to povedati, da bi bilo vsakomur jasno, da naše stališče ni

Počitniški tabori in kongresi

Slavia Catholica

t. j. zveza predstavnic vseh slovanskih katoliških študentskih in starešinskih organizacij (v njej so vključeni Čehi, Slovaki, Poljaki, Ukrajinci, Hrvati, Slovenci) ima letos kongres v Ljubljani. Kongres se bo vršil od 19. do 22. julija; vsi narodi so že po svojih predstavnikih prijavi svojo udeležbo. Prinašamo program kongresa, ki pa se bo še eventuelno v tej ali oni točki spremenil: 1. Slovanske ideje kneza Kocija in škola Slomška (prelat g. dr. Grivec). 2. Izkušnje dosedanjih slovanskih stikov (dr. Stele). 3. Važnost, načini in možnosti slovanskega zblizanja v sodobnosti (Ceh). 4. Papeževa enciklika »Divini redemptoris in Slovani.« (Slovak, Poljak). 5. Nevarnost komunizma in brezboštva za Slovane (Poljak, Slovak). 6. Socialne naloge slovanske inteligence (Hrvat). 7. Slovani v izseljenstvu (Ceh, Ukrajinec, Poljak). 8. Poslanstvo katoliških Slovanov vzhodnega obreda proti nevarnosti komunizma in brezboštva (Ukrajinec, Poljak, Hrvat). — Ker še ne vemo za imena vseh predavateljev, smo jih navedli po narodnostih. — En dan kongresa se bo vršil izlet na Brezje, Bled in Bohinj. Stroški za vse tri dni z izletom vred bodo znašali 200 do 300 Din. Natančnejša obvestila bodo v kratkem objavljena. Na kongres so iskreno vabljeni vsi katoliški starešine, akademiki in srednješolci.

Pax Romana

svetovna centrala kat. štud. organizacij bo imela letos kongres v Parizu. Razdeljen je na dve polovici: 1. študijski dnevi v Bouffémontu pri Parizu (24. do 28. julija); 2. kongres v Parizu (28. jul. do 2. avg.). Na študijskih dnevih se bodo obravnavala v glavnem sledeča vprašanja: Versko in filozofsko oblikovanje kat. študentov; njegovo kulturno, poklicno in so-

apriorno proti nekaterim osebam, absurdno bi pa naravnost bilo in nemoralno, »da bi bili prav prof. Solarja hoteli pokazati kot vir zmot in zmed.«

S tem upamo, da je ta stvar urejena in izjavljamo, da smo pripravljene vsako krivico, ki se nam dokaže, popraviti. Kajti prava rakrana literature in časopisja je, da noče poznati osme božje zapovedi.

kljub temu razločil drobne oči, ki so boljšale v vrata.

»Mati, nisem bil pri maši! Odpus...!« se mu je vilo iz srca in utrgalo besedo.

»Vem!« se je zganila mučenica. Sveta tišina je zažgnila oba. Mati, ne razumem te! Kaj veš?...

Čez dva dni so mater pokopavali. Na fari je žalostno zvonilo. Za krsto je stopal Mirko s Francko. V črni obleki je bil in globoko sklonjen. Materin obraz je gledal nanj kot tisti večer.

»Mirko, vem!...«
»Mati, koliko časa bo še majnik?«
Na visokem nebu je sijalo prijazno sonce.
Slavo Blažič.

RAZPIS.

Uredništvo »Straže v viharju« razpisuje počitniško nagradno tekmovanje. Literarni prispevki, ki naj bodo poslani do 1. oktobra in ki naj ne bodo daljši od dveh odmerjenih prostorov za književnost, bodo nagrajeni s temile vsotami:

Najboljša novela iz sodobnega življenja s 500 din; najboljši počitniški potopis z 200

cialno oblikovanje; vloga, ki jo ima Pax Romana za katoliški akademski živelj in še nekatera podrobnejša vprašanja. Na študijske dneve lahko pošlje vsaka zveza največ petčlansko delegacijo. Stroški za udeležbo na študijskih dnevih v Bouffémontu znašajo za tiste, ki se udeležijo tudi kongresa 150 francoskih frankov, za druge pa 220 frankov. Glavna tema kongresa samega je: Brezposelnost diplomirane akademske mladine. Na kongresu bodo poročale o svojem delu tudi posamezne komisije (misijonstvo, tisk, »Pro reditu«, medicinci, juristi, tehniki, socialni sekretariat itd.). Stroški na kongresu in za vstopnico na svetovno razstavo znašajo 430 franc. frankov. Prijave za kongres se sprejemajo najkasneje do 15. maja; za Bouffémont pa do 1. junija. Slovence bo zastopala na kongresu Slovenska dijaška zveza.

Dijaški tabor SDZ v KOČEVJU

se vrši od 15. do 19. julija 1937. Posvečen bo ves slovenskim problemom. Prijavite se takoj na naslov: Slov. dijaška zveza, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5.

OBČNI ZBOR AZ

V ponedeljek, dne 7. junija 1937 ob 3 pop. se vrši v beli dvorani »Uniona« izredni občni zbor Akademski zveze. Na dnevnem redu je opredelitev odnosa Akademski zveze do Dom in Svet-ovega premišljevanja o Spaniji. Pojavili so se namreč nekateri dvomi o pravilnosti sklepa zadnjega občnega zbora AZ o tem vprašanju. Ker pa je to vprašanje tako načelno važno, je prav, da se postavi ponovno vsemu članstvu v odločitev, da ne bi kdo menil kot da se tako važne odločitve hočejo Akademski zvezi vtihotapiti.

Književnost

MAJNIK (Konec.)

Mrak je lebdel nad vasjo. Sv. Valburga je vabila k šmarnicam. Sveta pesem je tonila v majski večer.

Francka si je dala na glavo nedeljsko ruho in šla. Tudi očeta ni bilo več doma.

Mirko je ostal sam. Zaklenil je težka vežna vrata in se umaknil v izbo, kjer mu je Francka pripravila posteljo za čas, ko bo doma.

Tiho je bilo v sobici kot še nikoli. Skozi odprto okno je zavel duh po majskem življenju mehkega polja, močna vonjava španskega bezga se je mešala z opojem cvetoče jablane. Lznad temnega holma se je povzpela mesec z drobnim krajcem in razlil svojo hermelinasto lepoto preko vrtov in položnih streh.

Mirko ni prižgal luči. Stopil je k oknu, se ozrl proti fari, ki je mežikala v drobnih lučkah, in srknil vase osvežujočega zraka.

Spomin na dopoldanski dogodek mu je še vedno grenko pljuskal v dušo. Stopal je po sobici gor in dol. Nato je oblečen legel na posteljo. Tam v kotu je stal kip lurske Device, drobna lučka pod njim je lizala s svojimi rdečimi tipalnicami sveto obličje.

»Kakor Francka...« mu je šinilo v misli, ko se je zazrl.

»Kakor mati...« ga je prehitela druga misel in se zgrnila nad njegovo domišljijo.

Zavela je tiha sapa. Drevje se je zganilo. Po steni so se vzpele križemkražem vijugaste sence. Mirkota je bilo strah.

»Zdajle bi šel in ji povedal...« mu je brnelo v težki glavi, zazdelo se mu je, da mu tista iz kota šepeta: pojdi in razgali svoje srce...

»Prekletost!« se mu je vzdignilo globoko iz prs, pritajenega glasu ga je bilo groza, da se je stresel po vsem životu.

»Mati!«
»Kaj želiš?...«
Zazdelo se mu je, da je nekdo zajokal v globoko noč.

Plahe sence so se še v večjih lokih vzpele po steni.

Mirko je vstal in šel po stopnicah navzdol. Pod težkim korakom je zastokalo.

Stopil je natihoma skozi sobo in že držal za kljuko.

»Morda spi?...« je ostro prislunil. V prsih mu je bilo nemirno srce, da je natančno slišal sleherni utrip.

Pritisnil je na kljuko. Zaškripalo je v tečajih, da je odjeknilo v grobno tihoto.

Mračno je bilo v čumnati, pa Mirko je